

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
НОТАРИУСИТЕ И НОТАРИАЛНАТА ДЕЙНОСТ (ЗАГЛ.
ИЗМ. - ДВ, БР. 123 ОТ 1997 Г.)

сила от 07.01.1997 г.

Обн. ДВ. бр.104 от 6 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.117 от 10 Декември 1997г., изм. ДВ. бр.118 от 10 Декември 1997г., изм. ДВ. бр.123 от 22 Декември 1997г., изм. ДВ. бр.24 от 27 Февруари 1998г., изм. ДВ. бр.69 от 3 Август 1999г., изм. ДВ. бр.18 от 25 Февруари 2003г., доп. ДВ. бр.29 от 9 Април 2004г., изм. ДВ. бр.36 от 30 Април 2004г., изм. ДВ. бр.19 от 1 Март 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.39 от 12 Май 2006г., изм. ДВ. бр.41 от 19 Май 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г.

§ 1. **Чл.9, ал.1**, т.1 се изменя така:

„ 1. да бъде президент на Република България, народен представител, министър или кмет.”

§ 2. В чл. 10, **ал.4** се създава изречение второ със следното съдържание:

„Необходимостта се мотивира в заповедта с обективни критерии, като икономическо състояние на района, брой на извършени нотариални удостоверявания и други важни обстоятелства.”

§ 3. В **чл.346** се правят следните изменения и допълнения: 1.

Създава се нова **ал. 2** със следното съдържание:

Ал.2. Важните причини по ал.1 са обстоятелства, настъпили независимо и извън субективната воля на нотариуса след придобиване на правоспособността му. Те могат да се отнасят до неговото здравословно състояние, семейно положение и др., като при всички случаи, трябва да водят до пълна или частична невъзможност да упражнява нотариални функции в съществуващия район на действие.

2 . Досегашната ал.2 става ал.3, като накрая на изречение първо, вместо точка се поставя запетайка и се добавя израза „след съгласуване с Нотариалната камара“.

3 . Досегашните ал.3 и ал.4 стават съответно ал.4 и ал.5. '

§. 4. В **чл.42 ал.1 т.5** накрая вместо точка се поставя запетайка и се добавя израза „освен в случаите на несъвместимост по **чл.9 ал.1 т.1**“.

§. 5. В **чл.46** се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изр.1 след думата „функциите си“ се добавя израза „включително и поради несъвместимост по чл.9 ал.1 т.1“ и след това текста продължава до края в настоящия си вид.

2. В ал.2, изречение второ след думата „заместването“ се поставя точка, а текстът до края се заличава.

3. Създава се нова ал.9 със следното съдържание:

Ал.9 „Ако след изтичане на срока, необходимостта от заместване продължава да е налице, нотариуса и помощник-нотариуса по заместване подават ново заявление до министъра на правосъдието с определен в него срок за заместване. Министъра на правосъдието се произнася със заповед за вписване в регистъра на Нотариалната камара, без помощник-нотариуса да се явява на повторен изпит“.

§. 6. В **чл.47** се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал.1, изречение второ, накрая се добавя израза „в който се определя и срока за заместване“
2. Ал.4 на чл.47 се отменя.

§. 7. Създава се заключителна разпоредба със следното съдържание:

„Този закон влиза в сила в деня на обнародването му в Държавен вестник.“

МОТИВИ

Приемането на Закон за изменение и допълнение на Закона за нотариусите и нотариалната дейност е свързано с необходимостта от модернизиране на българското нотариално право и продължаване на реформите в него след приемането на Република България за член на Международния съюз на Латинския Нотариат и на Европейския съюз. Последните сериозни изменения в този закон са от 2003г. Част от предлаганите промени бяха обсъждани в края на работата на миналото Народно събрание, но не като отделен законопроект, а с оглед на изменение и допълнение в Гражданския процесуален кодекс. Тогава времето стигна единствено да бъде приета промяна в закона, свързана с информационната система на Нотариалната камара, но не и относно правното положение на нотариуса, придобиване на правоспособността му, както и важните институти заместване и преместване на нотариус, които създават сериозни практически проблеми.

Основните положения в законопроекта са следните:

1. **Относно фактическия състав на придобиване на правоспособност на нотариус** - в материалните предпоставки за придобиване на нотариална правоспособност се допълва несъвместимостта по чл.9 с качеството „президент на Република България“, като отпада съществуващата пречка

„общински съветник“. Посочват се обективни критерии, налагащи откриване на допълнително място за нотариус над установеното със закона съотношение 1 на 10 000 /един на десет хиляди души/ население.

2. **Относно преместване на нотариус в друг район на действие** - въвеждат се критерии за наличие на важни причини, обосноваващи преместването на нотариуса в друг район на действие. Чрез тях целта е да бъде избегната евентуална субективност на преценката. Проблемът има изключително практическо значение с оглед огромния брой молби за промяна на района на действие, отправяни до министъра на правосъдието след последните два проведени конкурса. Допълнителна гаранция за обективност е въвеждането на изискването за съгласуване на заповедта на министъра на правосъдието с Нотариалната камара. Предлаганите изменения ще доведат и до по-голяма прозрачност и безпристрастност при решаване на този въпрос.
3. **Изменения, свързани с института на заместване на нотариус** - предвижда се възможност заместването на нотариуса от помощник-нотариус в случаите на невъзможност за изпълнение на нотариални функции, да е допустимо и когато нотариуса е в несъвместимост по чл.9, ал.1, т.1 - избран е за президент, министър, народен представител или кмет. Тази несъвместимост е пречка нотариуса да извършва нотариални действия, но неговия помощник-нотариус може да го замества, ако има тригодишен юридически стаж и е положил успешно изпит за заместване като това се вписва в Регистъра на Нотариалната камара. Аргумент в подкрепа на това ново

законово правило е че това е единствения случай, когато след изтичане на мандата, нотариусът може да си възстанови правоспособността. Предлагащото изменение същевременно се явява гаранция за упражняване на конституционно право, което нотариусите като всички български граждани имат - да се кандидатира за изборни длъжности, без това да доведе до пълно преустановяване на действието на нотариалните им кантори. Само за сравнение, може да се отбележи, че други лица, упражняващи свободни професии - като адвокати например, нямат дори пречка за лично упражняване на дейността си, ако заемат подобни длъжности. Изменението е свързано и със сериозен обществен интерес, особено в малките съдебни райони, където ако нотариус бъде избран на длъжност по чл.9 ал.1, нов конкурс не може да се обяви, а ако няма друг нотариус в района, това поражда затруднения за ефективното предоставяне на нотариални услуги.

На следващо място, във връзка със заместването, се попълва една законова празнота. Помощник-нотариуса замества нотариуса за определен срок, за който се предлага да отпадне изискването да бъде максимум две години. След изтичане на срока, ако необходимостта от заместване продължава да съществува, той отново се явява на изпит, какъвто вече е държал, за да може заместването да продължи, т. е. повтаря се целия фактически състав, необходим за заместването. Това разрешение е очевидно неудачно и без да почива на законова основа, поради което предлагаме изискването за повторен изпит за заместване да отпадне.

Вносител: Бисерка Петрова, Явор Нотев, Тодор Димитров